

Lene Mayer-Skumanz (Vienna) / Salvatore Sciascia (Bolzano)

PhDr. Viliam Zeman (Mišusori / Myš)

CIKNI SOVA

Anglal but te but berša, kana mek o manuša te džvirina vakernahi jeketana dumaha, dživlahi andro veš pal heđo Suno cikni sova. Sa najterneder andaro šov phrala pheña te sar agorutni mukhja hnizdos upro phuro stromos. Dad te daj la sikhľarnahi, sar pe urňinol, sar pes astaren mišosa te sar pe nandarel upro kham. Palis lake phende :“Čak tromalipen, cikni sova ! Dikh tuke o svetos !” „Na som uproda mek cikni?“phučja pes cikni sova. Sovakre daj daha durkinde piskenca te lokan lake odphende :“Bari- Sova – savi – savoro kerďa, Tut upro tiro drom arakhela. Pravidli prindžares: Murdar te le lakro dživipen avka sig, the našunel dukh, palis oda šmakinel najfeder. Lošan tut khamoreskre lučenge, te kana hine bizorakre. Ta so pes džal pal urňisalipe upro bara duripena ... nuž : Urňisalipe pes sikhľarel čak urňisalipeha, buter pe pal oda nadel te phenel.“ Cikni sova pes dikhja pale upri savore seri, upro dad daha, rodno kher, mek jekhvar peske savoro dikhja. Lelkaveldá, kerďa bari vika te zachrapkindá upro kidipen, palis rozcirdindá phaka te urňisalila.

Veš paš heđos Suno sa baro te pherdo džvirina. Pal čuloro urňisalipe arakhja šukar than čaraha upro baruno pahorkos. Bešća peske upro machoha bardo andre jekhučeder than, karardá andro teleder terdo khamoro te lošanlahi pes. Telal leste upro bar, mek tato le khamorestar, pašľolahi dzivo mačka. Khatar o nak ko čekat pes lake cirdenahi štar kale paski. Lakro dzaralo por peha hazdelahi, kana hazdindá upre šero te visardiña jakha ki cikni sova. „Sova, aves mange akanake vhodnan. Odphen mange : sar šaj Bari – Dzivo – Mačka – savi savoro kerďa mukhel, te eksistinel ajsave mački, save pes mukhen te kovľarel“?

„Sar, sar ?“kvakinlahi cikni sova naužardan. Ič kiraťate somahi avka dur, sar šoha angloda, dži ko jarkos, savo čuľol telal heđos Suno. Dikhľom odoj manušano kher andar kašta te bara, te pašal

pachos čikni papiňatar. Ale me somahi čali, kamahi čak dural te dikhel. Telal stromos bešlahi manuš. Andro kolin leske bešlahi mačka te mukhja pes te hlaskinel. Nadanderlahi, aňi pes nakušlahi, čak čitan pradinelahi. Dži mange pregejle izdrangutnipena pal dzara. Mukhel pes te chudel – bŕ,bŕ ! Sar hin oda možno ?“ Cikni sova pes band'old'a tele, čalađa šeroha te phend'a :“Sar me oda šaj džanav ? Dzivo mačka pes sproscind'a avri, zježind'a por te jakha pes lake bliskinenahi savoe farbenca.

„Tu tut phučes?“frkinelahi. „Tu sal te avka sova ! Sovi hine god'avera te prindžaren odpheniben upro phučibena svetos!“ „Pal oda nadžanahi“ odpend'a naužardan cikni sova. „Upri soste palis sal?“ zasičind'a dzivo mačka.“ Ladýža tut te dikjh, te džas dureder.

Cikni sova sa avka visardi, hoj rozcirdind'a phaka te odurňila. Arakhja stromos le uče redečinoha te buchla korunaha labardi andri žara džalde tele khameha. Cikni sova peske bešťa upro teluno konaris te kamlahi te gondolinel. Jekhwareste vareso upri phuv hangan šušťind'a phare phakenca, te imar pašal cikni sova bešťa tele pavos. Konaris pes hombind'a telal leskri vaha. „Papale oda sikhad'om avri peskero!“bijakhengeran vičind'a pavos. „Sako raťi anglal soviben man mušinav aso sar furt te buťarel!“ Vasoske nadžanav avka lače te urňinel sar te denašel ? Hu, ko oda adaj čupinel ? Cikni, šun, oda hino miro stromos upro soviben !“ „Prepačinen!“ cirdind'a oudi cikni sova. Pavos izdrind'a peskre šukar pora te phend'a :“Oh, pal hango dav godi, hoj sal sova. Aves akanake vhod.“ Lačharel peskre o pora te mukhel le tele.

Palis mind'ar začňind'a :“Hin man phučiben, savi mange nadel smirom. Vasoske Baro – Pavos – savo – savoro kerđa mukhel te barol avka čulo stromi upro soviben !“ „Vasoske ?“cirdind'a oudi cikni sova. „Nuž, korkori dikhes, savi hin man bari por“, phend'a pavo. „Šaj leha kerav malmoskre kereka. Ale kana kamav andro upro than te sovel, kerel mange oda čak nalačhipena. Kedven mange čak uče stromi le proste konarenca upro jekhučeder thana, te ajsave hine andro ada veš but čulo!“ „Hin the avka ada adaj!“ šuškind'a sova. „Me kamav trin vaj štar upro avrikidl'ipen,“ vičind'a pavo. „Vaker akor, vasoske oda nane avka ?““Oda nadžanav“, odphend'a cikni sova. Pavo bond'ard'a peskro šero avka pašal, hoj pes leskro belave pora chudind'a kolinestar cikna sova. „Nadžanes? Sar oda, hoj oda nadžanes ? Sovi the avka džanen odphenibena upri savore phučibena svetos!“ „Nadžanahi, hoj hin oda phučiben svetos“, phend'a avri cikni sova. „Tu dilini, palis nasal čači sova!“

zakrakind'a pavo. „Ladža tut te imar dža het!“ Cikni sova daravutnan urňisalila.

Kham gejla tele pal hed'os Suno. Upri raťutno sera nebos pes diňa anglal peršo ratuni čercheň te čhon začňind'a poloke te džal upre perdal jekhučeder than stromo. Strafin čhone doperđa upri baruni choralipen te cikni sova pes lošanlahi rupune udutoske.

„Časos upro džanipen pal droma!“ zapiskind'a hango telal late. „Ajsi lači rat. Palikerav tuke,Baro – Šernango mišos – savo tu – savoro – kerđal!“ Cikni sova čalađa šeroha te dikhja šernange mišos, savo figinlahi upri baruni fala. Anguštencia palune pindren te pazurenca pričupindo ko baro bar.Rozcirdind'a urňisaline cipi, te peslike len šaj makhľarel. Čhibjaha peske začňind'a olejiskre čul'ad'ipeha, savi leske avlahi avri phuteripeha perdal nakheskere chevora, visardipnan makhľarel calo tešto. „U, oda khandel!“ gejla avri cikna sovake.

„Oda rendešnan khandel!“phend'a šernango mišos. „Vašoda nasom vaš tuke chaben, miri ľubi.Tu sal sova, na?“ „Ova, ale čak cikni te talam čači...!“ „Hm, sova hiňi sova te sovi džanen odphenibena

upri savore phučibena svetos,“ phend’a šernango mišos. „Ovlahi man jekh phučiben, miri ľubi!“Šernango mišos kerďa vastenca dži ko agor vinklos, te figinlahi nabuchlan pašo šero cikna sovake. „Dikh, sar god’aha sam ačhavelde,“ zapištind’a super kerdo upri savoro.The paš najhoreder raťi peske arakha chaben. Vičina uproda so le kamav te chal, te kana pes visardo hangos irinel palal, urňisalina odoj, te chňapnina la. Ale vareso man mordinel. Sako berš šaj anav upro svetos čak jekh korkoro ciknoro. Lepetki te moľa čhiven nespočetno buteripen jandren, pal kandruni baliči dupkinel calo šoros kandrune baličoren, lišken hin najčuleder trin ciknoro. Vasoske mange Baro – Šernango mišos – so savoro – kerďa, dožičinel čak korkore cikne?““Oda nadžanav,“ odčhid’a cikni sova. Šernango mišos hintinel pes upre, tele, pes čudaľinlahi.

„Tu oda nadžanes? Sar odoleske te paťav?“ „Me nadžanav,“ opakind’a cikni sova, cirkend’a oudi khatar daravutne starost’a. „The ko oda kampol te džanel, kana na tu ?“ pharejileskeran pes phučja šernango mišos. „Talam tut namocines dosta te gondolinel, nagondolines ?Av pale, kana džaneha odphenibe.“ Cikni sova kerlahi but šeroha. „Avka“, zapištind’a šernango mišos, rozcircind’a phaka te urňisalila andri rat. Leskre sigutne te uče hanga sne te unel andro ľuftos. Pal leste andar choripen jaskiňa urňisaline mek but šernange mišosa. Cikni sova pes dikhlahi pal lende, sar pes pal čhoneskri žara hombinen andro bond’ardo urňalipen.

Pre chof’i cikni sova arakhja avri, hoj hiňi bokhali. Rat ačhila upro chudipe chudlo murdarďa avka sig sar perumos. Kana sa imar čali, imar nadokazinlahi te nachal bokhales aňi čak cikno kotor, vičind’a upro mišos, savona šund’a telal phuv? „Šun, mišusori, odphen mange : savi bitost’a kerďa tut, man te savoro aver?“ Pal čuloro pes andar chev andri phuv diňa anglal :“Baro – Mišos, ko aver ? Oda džanes preda tu, so džanes savoro, tu phuri sadžanli ! Vasoske tut phučes avka čudnan ? Kames man te cirdel avri andar miri chev ? Tuke maj ajse hine upri doš, kana jekh andar amende chibinel.The avka džanahi vasoske tumen, sovi nasanahi kerde sar čarengere ?“ „Vaj the amen chasahi zarno ...“ šuškind’a cikni sova. „Na, zarno kampol amenge“, zapištind’a mišos te palis ačhiľa fest čito.

Cikni sova urňilila dureder te rodelahi učo jekhučeder than upro učal’iben. „Hu – hu – hu me nasom sadžanli“ rovlahi. „Me som bidžandi, oda džanav savoro istan.“ Telal late šliskinel šivo cinos le huste poreha. „Nunu!“ gavčind’a hamngo. „Savoro cikno džando, sano sar dzar, hino paš o vast.“

Cikni sova pes dikhja upri savore seri. „Sikhľara man,“ zapištind’a te zasut’a.

Kana tosarutne zori labarile upro pjatriňa, sa imar cikni sova papale džidi te lošanlahi pes andar ružovo khamoskro kerad’ipen. „So savovoro adad’ives arakha te dodžana man ?“ phučelahi pes. Rozcircind’a phaka te urňilahi sig te nakerlahi vika tosarutne vešeha ko heďo Suno. Telal peste dikhja penivo te gľancipe pes jarkos, urňilila teleder te dikhja manušano kher, pal savo lake vakarlahi dzivo mačka. Pašal sa čito, dži upro paro kachňen, save peske hrabinenahi kirmen. Andro dripen sa te šunel manušano hango. Cikni sova urňinelahi pal oda hango, dži kana dikhja džuvľja sar pherel paňi. Cikni sova bešťa upro dzaruno drakoro luluďakre raňoren te cirkerďa oudi. „Hin tut lačho hango, but lačheder sar man.“ Džuvľji korard’a te asand’a pes. Palis pes visardiňa ki cikni sova: „Mar tuke o šero, hoj savore bitosten ovnahi ase sar ajsipena. Naovlahi oda upro svetos zunišagos ? Tu sar phenas dikhes te šunes feder sar me, pal urňisalipen aňi navakerav..“ The vasoske giľaves ?“ phučja pes cikni sova. „Kames te arakhel hranica peskre reviri avka sar droz-dos?!“ „Me giľavav, te mange džal feder buti khatar o vast,“ phend’a džuvľji. Te varekana giľavav upro znakov pativ ki Bari – Daj – savi – savoro – kerďa.“

„Kaj bešel?“ phučja cikni sova. „Sathanende,“ phend’a džuvlji. Manušani jakh la naštik dikhel. Kham, čhon te čercheňa hine čak šukaribena andri lakre gada.“ „Te tuke phenahi,“ šuškind’a sova, „hoj mače andro ada jarkos džanen pal Baro – Mačo – savi – savoro – kerd’a?“ ! „Oda istan Bara – Daja – nadukhala lav“, phend’a džuvlji. „La hino jilo vaš savore anglune kerd’ipena.“ Cikni sova bond’ard’a šeroha upre, tele te zagondolind’a pes. „Lošanel pes, kana leke giľaves upri paťiv?“ „Me paťav,“ phend’a džuvlji. „The me vaš vareso mangav. The miro kher dugan likerel avri, te mire kachňen oven but kachňore, te ovas savore saste, miro čhavoro, te me ... „Keres tuke starost’a pal irtika so ovna tajsa?“ „Oda peke kerel sako,“ phend’a džuvlji. „Nadžanes, vaj tajsa dela brišind?“ Kamahi te mange šuťol avri telune?“ „Andro ľufto naunel brišind,“ phend’a cikni sova, upro kidipen kerd’a bari vika te urňinlahi het.

Kham labarelahi calo d’ives, te cikni sova pes andro čal’ard’ipen šaj nand’arlahi andro khamoreskre luča. Paš oda šaj smirnan gondolinlahi. Kiraťate urňisalila dži ko perdo hed’os Suno. Kana avľila rat, dikhja maškaral stromen vareso te labarel sar somnakuni čercheň. Urňilila ko labaripe te arakhja avri cikno kheroro kašendar. Labaripe avlahi andar o bov andri fala te cirdelahu ratune lepetki. The cikni sova sa labaripeha pokerdi. Zoraľd’a pes te džal pašeder te pašeder, kana jekhwareste bešlahi upro sano stupinkoro . Tato labaripen pes lake avka zapačind’a, hoj peske giľavlahi sovikani gil’i kamibena. Zachrapčind’a, zapišťind’a te kerd’a vika. „Dikh sova upri miri bloka,“ phend’a choran hango. „Av andre!“ Cikni sova korardesalila te andro udut dikhja manuše. Sa oda phuro murš.

Cikni sova pes phučelahu phure muršestar :“So oda keres ?“ „Genav,“ phend’a te tradelahu lepetka andar peskri parni brada. „D’ives sa charno, vašoda akanak genav paš lampa. Oda hin gendi pal Baro – Dad – savo – savoro – kerd’a.“ „Kaj bešel?“ phučja pes cikni sova. „Sathanende,“ phend’a phuro murš. „Andri neboskro thagaripen, save mire jakha naštik dikhnahi, te andro jile manušen.“ „Manges le pal tahaskro ?“ phučja pes cikni sova. „Ova, tiž,“ phend’a phuro murš. „Ale buter le mangav vaš ičutno. Avka but irtika sne andro miro dživipen, save naačhenahi anglal mire jakha. Oda man but ineresujenel.“ „The te tuke vakera ...“ šuškind’a cikni sova, „Raťutne lepetki džanenahi pal jekh Baro – Raťutno Lepetka – savo – savoro – kerd’a ...“ Phuro murš pes jilestar asand’a. „Sar peske avresar maren pal o šero Bare – Dade ?“ „Talam sar Bara – Daja sar džuvľja paš jarkos?“ Phuro murš zvašťind’a čekat.

„Imar but vakerahi pal Baro Dad, ale hijaba, sar mange phend’a tiri poznamka. Paťav, hoj andro jekh d’ives oda lačhes prindžara.“ Naruš’ola oda Bare Dade, kana le leskri džuvľji diňa nav Bari Daj?“ phučja pes cikni sova. Phuro murš dugan gondolinlahi. „Savo biačarutno phučiben. Gondolinav hoj na. Baro – dad hino lačo. Me man sikheder darav, te čulo man ruš’ol, te ovel leskro paťivalo solgaji...“ Nathov but but’i tire jileske,“ phend’a cikni sova ,upro kidipen zapišťind’a te urňilila het.

Aver tosara urňilila cikni sova palal ko jarkos. Akanake naarakhja džuvľja, ale čhavore. Bešlahi upri leňakri sera, mačka sa lake andro kolin, pindrenca andro zurčime paňi dikhelahi upro mače. Kham labarlahi upro čhavoro, mačka, paňi, bara te čar. Cikni sova čitan bešťa tele upro pňo. Lakre god’avera jakha merkindan dikhnahi pal calo pašalipen, sar čhavoro šimitinlahi mačka, sar oda la mačkake kerlahi lačhipen, sar avka, hoj bisterd’a te upro mače andro jarkos, te sar balval marlahi palo paňi blišťinenahi. Cikni sova pes savoreske lošanlahi.

The te čhavore hino peskro nav vaš Čudosno, savo savoro kerd’a te mukhel sathanende labarol kham ? Talam čhavoro nadžanel nav, ale jov hino maškaral akaňutnipena, oda šund’a cikni sova

savoro istan. Te tejsa aňi paltajsa imar nasja avka baro. The ič, te prekuič hin dur andro paluňipen te nane len űisavi vaha. Cikni sova bond'aard'a űeroha upri savore seri, te gondolind'a peske upri savore nava, save uűtidind'a oda Čudosno. „Odiya Bari – Sova – savi – savoro – kerďa, Bari – Dzivo – mačka , Baro – Pavo, Baro – űernango miűos, Maro – Miűos, Bari – Daj, Baro – Dad, pes tiű űaj vičinen Baro – Garudipen – savo – sagdar – hino,“ zapiűtind'a cikni sova. Mačka phrad'a jakh te koraldesla upre upri sova. „Vasoske na,“ mňaukind'a nabuťakran.

Paű perdo tele kham urňilila cikni sova palal andro veű. Rodelahi miűoskri chev, arakhja la te vičind'a andri late :“Hu- hu- hu! Savoro dűido dűivel dűivipeha! The tumare zarnen hin dűivipni zor!” Sar urňisolahi dureder, dikhja űernango miűos. „Sar lače urňines,“ phend'a cikni sova. Te muűinesahi te lidűal andro kolin buter sar jekh ciknoro, ovesahi talam pharo upro urňilipen.“ „Talam“, ačhila vaű űernango miűos. Cikni sova urňilila perdal stromos, kaj sovlahi pavo. „Čoro barikano pavo,“ gondolind'a peske. Jov kamplol ko hido, avka sar kachňa, te avka kamel buter sar jekh stromos upro soviben vaű peske.“

Urňilelahi dureder te upro buchlo konaris dikhja dzivo mačka. Kana dikhja cikna sova jakha lake labarelde. „No, imar sal god'aveder ?“ zasičind'a. „Na but, me som mek cikni te furt man sikh'arav,“ zapiűtind'a cikni sova loűanan. „Čak avka, te me dikhjom mačka, savi pes mukhja te űimitinel. Aňi čak mače andro jarkos la nacirdenahi te dűal tele čhavoreske andar kolin.“ „Naűundo!“ dziva mačkake terďinde o bala.“Te sako angluno kerďipen ovlahi aso sar te aso sar űunlahi, naovlahi oda zuniűagos?“ phučja pes cikni sova. „Nane oda lače, hoj oda Baro – Garudipen, savo tu vičines – Bari – Dzivo Mačka, del ajse űajutnipena?“

Dzivo mačka čitelahi te cikni sova urňilahi dureder. The avka gejla te dikhel peskre dade daha andro rodno stromo. Sovakre dad daha la paľikerde paťivaha le cirkerde oudinipeha ? „Tromad'a tuke Bari – Sova – savi savoro kerďa, pes but te dodűanel ?“ „Ova“, odphend'a cikni sova miűtibnan. „The akanake tumenge te savore bitostenge pal oda vakera.“ „ker oda, čhavoro miro,“ cirkerďa oudi sovakri daj.“ The dad cikna sovake phend'a:“Nuű, ko manuűa tut oda ovla pharo. Jon, asavonenge, sar sam amen, napaťan.“ Cikni sova pes visard'a. „Me avka but urňisalova, dűi kana naarakha varekas, sa mange paťala,“ kerďa vika.

